

Številka: 35105-0185/2021/2
Datum: 09.04.2021

Znanstveno raziskovalni center SAZU
Inštitut za arheologijo
Novi trg 2
1000 LJUBLJANA

Zadeva: Potrditev predlagane arheološke metode za izvedbo nadaljnjih raziskav arheoloških ostalin na območju Pezdirčeve njive v Podzemlju, ki leži znotraj registrirane enote nepremične kulturne dediščine *Podzemelj - Arheološko najdišče Podzemelj* (EŠD 552).

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Novo mesto (v nadaljevanju ZVKDS) je dne 29.03.2021 prejel dopis Znanstveno raziskovalnega centra SAZU, Inštitut za arheologijo, Novi trg 2, 1000 Ljubljana zaradi nadaljevanja izvedbe arheoloških raziskav (arheološka izkopavanja) na območju t.i. Pezdirčeve njive v Podzemlju, ki leži znotraj registrirane enote nepremične kulturne dediščine *Podzemelj - Arheološko najdišče Podzemelj* (EŠD 552).

Na severnem delu tega območja je Občina Metlika sprejela Občinski podroben prostorski načrt POD – OPPNa za novogradnjo osmih stanovanjskih hiš. Zato so bile na celotnem območju POD – OPPNa od leta 2016 – 2019 izvedene številne predhodne arheološke raziskave (gl. *Strokovno poročilo o predhodni arheološki raziskavi – intenzivni terenski pregled zaprtih površin na območju parcel št. 527/1 – del, 527/2 in 528/1 del, vse k.o. Podzemelj v kraju Podzemelj, Občina Metlika; september 2016; št. elaborata OE Novo mesto 1301; Strokovno poročilo o predhodni arheološki raziskavi – arheološki testni izkop na območju parcel št. 527/1- del in 528/1 – del, obe k.o. Podzemelj, v kraju Podzemelj, Občina Metlika; marec 2017 – št. elaborata OE Novo mesto 1425*). Le te so potrdile obstoj prazgodovinskega grobišča, ki je bilo leta 2018 le na delu parc. št. 528/6, k.o. Podzemelj delno raziskano (gl. *Prvo strokovno poročilo o predhodni arheološki raziskavi – arheološka izkopavanja na območju parcel št. 528/5- del in 2486 – del, obe k.o. Podzemelj, v kraju Podzemelj, Občina Metlika, april 2018; št. elaborata OE Novo mesto 1439*).

Leta 2019 so se arheološka izkopavanja na parc. št. 528/5, 528/6, 527/9, vse k.o. Podzemelj v skladu z izdanim dokumentom (tj. potrditev metodologije raziskav) ZVKDS št. 35105-0361/2019/2 z dne 26.08.2019 pod okriljem Znanstveno raziskovalnega centra SAZU, Inštituta za arheologijo in podjetjem Arheoterra iz Ljubljane nadaljevala. Za raziskavo je bilo z dne 25.09.2019 pridobljeno kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke dediščine Ministrstva za kulturo št. 62240-392/2019/2 (koda raziskave 19-0434). V januarju 2020 so v okviru te raziskave opravili še dodaten (delni) izkop grobov, ki so bili odkriti ob strokovnem konservatorskem nadzoru ZVKDS, OE Novo mesto ob izkopu za

kanalizacijo na parc. št. 528/6, k.o. Podzemelj. Raziskave so nadaljevali v mesecu juliju 2020 skladu z izdanim dokumentom (tj. potrditev metodologije raziskav) ZVKDS št. 35105-0361/2019/6 z dne 03.06.2020. Raziskava, ki je torej potekala v dveh etapah v letih 2019 in 2020 je zajela skupno 1359 m² veliko območje. O rezultatih omenjenih arheoloških izkopavanj je bilo zaradi celovitejše oz. enotnejše obravnave prazgodovinskega grobišča oddano skupno strokovno preliminarno poročilo (*Prvo strokovno poročilo o predhodni arheološki raziskavi – arheološka izkopavanja na območju parcel št. 528/5, 528/6, 527/9 k.o. Podzemelj v kraju Podzemelj, občina Metlika izvedena v letu 2019 in 2020*).

V vseh doslej opravljenih arheoloških raziskavah na območju arheološkega najdišča Pezdirčeva njiva je skupno odkritih 153 grobov, ki so preliminarno datirani mlajši halštat in v mlajšo železno dobo. V zaključnem delu izvajanja arheoloških izkopavanj v letu 2020 se je izkazalo, da se grobišče širi proti zahodu in jugu. Nadaljevanje arheoloških izkopavanj na obravnavanih parcelah je pomembno zaradi pridobivanja bistvenih podatkov za znanstveno raziskovanje ali tudi na tem delu grobišča, južno od mladohalštatskih grobov ležijo pokopi viniške skupnosti ter s ciljem ugotavljanja meje grobišča na jugu in zahodu. Grobišče na Pezdirčevi njivi nedvomno pripada železnodobnemu naselju na Kučarju, pri čemer je to prvo najverjetneje plano grobišče iz obdobja mlajšega halštata, kjer so se pokopi nadaljevali še v čas mlajše železne dobe, ko so tu pokopavali pripadniki viniške skupnosti. Na Pezdirčevi njivi je bilo tako odkrito šele drugo veliko grobišče viniške skupine, kot jo je leta 1966 definiral akadem. dr. Stane Gabrovec.

Z namenom raziskovanja in s tem dopolnjevanja prostorskega in vsebinskega vrednotenja kompleksnega arheološkega najdišča *Podzemelj - Arheološko najdišče Podzemelj* (EŠD 552) in *Podzemelj - Arheološko najdišče Podzemelj* (EŠD 11118), vam na osnovi vaše vloge z dne 29.03.2021 podajamo:

potrditev oz. soglasje k predlaganim in dogovorjenim metodam arheoloških raziskav - invazivna arheološka raziskava za določitev vsebine in sestave najdišča (arheološka izkopavanja) na območju Pezdirčeve njive v Podzemlju, ki leži znotraj registrirane enote nepremične kulturne dediščine *Podzemelj - Arheološko najdišče Podzemelj* (EŠD 552).

Arheološka izkopavanja se bodo izvajala na površini ca 650 m² po priloženi grafični prilogi. Metoda izvedbe arheoloških raziskav ostaja podobna kot je že bila opredeljena v kulturnovarstvenih pogojih ZVKDS, Območne enote Novo mesto št. 35105-0211/2017/2 z dne 25.09.2017 za potrebe izvedbe »novogradnje lesene enostanovanjske hiše pod Kučarjem« na parc. št. 528/5 in 2486, obe k.o. Podzemelj. Na celotni predlagani površini za raziskavo (650 m²) se izvede strojni odziv površine do globine 0,35 m oz. do prvih vkopov ali struktur. Celotna površina se ročno počisti (predvideva se 5 – 7 cm debeline ročnega čiščenja). Na podlagi že izvedenih arheoloških raziskav na obravnavani lokaciji pričakujemo 20% vkopov povprečne globine 0,50 m, ki jih je potrebno ročno skopati.

Arheološke raziskave se bodo izvajale na usklajenih lokacijah, na parc. št. 527/4 - del, 527/8, 527/9 - del, in 527/10 – del, vse k.o. Podzemelj, za katere je bilo pridobljeno soglasje lastnika.

Nadalje ugotavljamo, da vam za zadevne posege v območje kulturnih spomenikov skladno s tretjo alinejo 2. točke 28. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11 - Odl. US 90/12, 111/13 in 32/16; v nadaljevanju: ZVKD-1) ni potrebno pridobiti kulturnovarstvenega soglasja Zavoda za varstvo kulturne dediščine, si je pa potrebno v skladu z 31. členom ZVKD-1 pridobiti **kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline, ki ga izda Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, Maistrova 10, 1000 Ljubljana.**

Glede same izvedbe potrjenih arheoloških raziskav posebej opozarjamo, da:
- morajo potekati v smislu 28. alineje 3. člena ZVKD-1 ter skladno z določili 31. člena ZVKD-1 in *Pravilnika o arheoloških raziskavah* (Uradni list RS št. 3/2013);

- pred izvedbo mora izvajalec raziskav na ustrezen način obvestiti lastnike nepremičnin (zemljišč) in pridobiti njihovo soglasje;
- pričetek del mora biti pisno prijavljen Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije OE Novo mesto, vsaj 7 dni prej, da bomo lahko pravočasno zagotovili strokovni nadzor, ki ga ZVKD izvaja v okviru svoje redne dejavnosti;
- po koncu raziskav mora biti teren povrnjen v prvotno stanje;
- o rezultatih opravljenih raziskav mora biti izdelano ustrezno strokovno **poročilo** in v enem izvodu predano tudi pristojnemu konservatorju ZVKDS OE Novo mesto.
- za izvedbo arheološke raziskave morajo biti zagotovljena zadostna finančna sredstva. **Glede na tip najdišča (prazgodovinsko grobišče) in v letu 2018, 2019 in 2020 odkrite najdbe (predvsem kovinski grobni pridatki) posebej opozarjamo, da morajo biti za poizkavalno obdelavo arhiva najdišča in predvsem restavriranje/konserviranje arheoloških najdb zagotovljena zadostna finančna sredstva.**

Lep pozdrav!

Pripravili:

mag. Uroš Bavec, univ. dipl. arheol.
konservatorski svetnik

Mitja Simič, univ. dipl. inž. kraj. arh.
v. d. vodje območne enote

mag. Pavla Peterle Udovič, univ. dipl. arheol.
konservatorica - pripravnica

Poslati na naslov:

- Znanstveno raziskovalni center SAZU, Inštitut za arheologijo, Novi trg 2, 1000 LJUBLJANA

